

Міністерство освіти і науки України
Мелітопольський державний педагогічний університет
імені Богдана Хмельницького
Вища лінгвістична школа в Ченстохово (Польща)
Маріямпольська колегія (Маріямполь, Литва)
Національна академія педагогічних наук України
Відділення вищої освіти Національної академії педагогічних наук України
Інститут проблем виховання Національної академії педагогічних наук України
Національний педагогічний університет імені М.П. Драгоманова
Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка
ДВНЗ «Запорізький національний університет»
Класичний приватний університет
Бердянський державний педагогічний університет
Хортицька національна навчально-реабілітаційна академія

ОСОБИСТІСНО-ПРОФЕСІЙНИЙ РОЗВИТОК ВЧИТЕЛЯ В УМОВАХ РЕАЛІЗАЦІЇ КОНЦЕПЦІЇ НОВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ

**Матеріали
Всеукраїнської науково-практичної конференції
з міжнародною участю**

(14-16 червня 2018 р., м. Мелітополь, Україна)

УДК 378.091.21:005.322 (043.2)
ББК 74.58
О 75

Рекомендовано до друку вченою радою Мелітопольського державного педагогічного університету імені Богдана Хмельницького.
Протокол № 14 від 29.05.2018 р.

О 75 Особистісно-професійний розвиток вчителя в умовах реалізації Концепції Нової української школи: Матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю (14–16 червня 2018 р., м. Мелітополь, Україна) / Ред.-упоряд. Дубяга С. М., Чорна В. В., Яковенко І. О. Мелітополь: ФОП Однороб Т.В., 2018. 289 с.

ISBN 978-617-7566-25-9

У збірнику висвітлено головні напрацювання щодо реалізації Концепції Нової української школи. Обґрунтовано необхідність змін змісту і структури організаційно-методичного забезпечення, пошуку інноваційних підходів, активних форм і методів навчання. Визначено особливості готовності педагогів до змін в умовах впровадження Концепції Нової української школи. Зроблено акцент на важливості професійного розвитку сучасного вчителя.

Друкується в авторській редакції.

ISBN 978-617-7566-25-9

УДК 378.091.21:005.322 (043.2)
ББК 74.58
©Автори матеріалів, 2018

ЗМІСТ

<i>Авдимирець Наталія Василівна</i> ВИХОВАННЯ НОВОГО ПОКОЛІННЯ У КОНЦЕПЦІЇ НОВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ	14
<i>Андрюкайтене Регіна Михайлівна</i> <i>Олексенко Роман Іванович</i> <i>Чумак Тетяна Вікторівна</i> УПРАВЛІННЯ НАВЧАЛЬНИМ ЗАКЛАДОМ ЯК КОНЦЕПТУАЛЬНА ЗАСАДА ТВОРЕННЯ НОВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ	18
<i>Арабаджи-Донець Лілія Іванівна</i> <i>Арабаджи-Тіпенко Людмила Іванівна</i> КОМПЕТЕНТІСНИЙ ПІДХІД В СУЧАСНІЙ ОСВІТІ	21
<i>Балакірева Вікторія Анатоліївна</i> СТАН ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ДО ОРГАНІЗАЦІЇ ТРУДОВОГО НАВЧАННЯ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ	23
<i>Баранцова Ірина Олександрівна</i> <i>Матюха Галина Василівна</i> <i>Тарасенко Тетяна Володимирівна</i> НОВИЙ ФОРМАТ ОРГАНІЗАЦІЇ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ СТУДЕНТІВ НА ЗАНЯТТЯХ З АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ	25
<i>Бірюк Дмитро Олександрович</i> СОЦІАЛЬНО-ОСВІТНІ АСПЕКТИ ПЕДАГОГІЧНОЇ КЕРОВАНOSTІ ПРОЦЕСУ ОСОБИСТІСНО-ПРОФЕСІЙНОГО РОЗВИТКУ МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ: НАУКОВО-ПРАКТИЧНИЙ ДИСКУРС	29
<i>Бондар Наталія Олександрівна</i> ОСОБИСТІСНО ОРІЄНТОВАНИЙ ПІДХІД ДО ВИВЧЕННЯ ДІЄСЛОВА НА УРОКАХ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ В ЗОШ	32
<i>Бородай Євген Геннадійович</i> АКТИВІЗАЦІЯ НАВЧАЛЬНО-ПІЗНАВАЛЬНОГО ІНТЕРЕСУ НА УРОКАХ МАТЕМАТИКИ	36

<i>Блажко Олег Анатолійович</i> <i>Блажко Аліна Віталіївна</i>	
РОЗВ'ЯЗУВАННЯ СИТУАЦІЙНО-МЕТОДИЧНИХ ЗАДАЧ ЯК ЧИННИК ОСОБИСТІСНО-ПРОФЕСІЙНОГО РОЗВИТКУ МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ ХІМІЇ ПРОФІЛЬНОЇ ШКОЛИ.....	38
<i>Бунчук Оксана Володимирівна</i> <i>Єрмак Юлія Іванівна</i>	
НОВА УКРАЇНСЬКА ШКОЛА: ІСТОРІЯ ТА СУЧАСНІСТЬ	42
<i>Великжаніна Дар'я Василівна</i>	
РОЛЬ СОЦІАЛЬНОГО ПЕДАГОГА У РЕАЛІЗАЦІЇ КОМПЕТЕНТІСНОГО ПІДХОДУ В НОВІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ШКОЛІ	45
<i>Вельчева Людмила Григорівна</i> <i>Пюрко Ольга Євгенівна</i>	
МЕТОДОЛОГІЧНІ ОСНОВИ МІЖКУЛЬТУРНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ УЧНІВ	48
<i>Вихруц Віра Олександрівна</i>	
ФОРМУВАННЯ РЕФЛЕКСИВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ УЧИТЕЛЯ СУЧАСНОЇ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ	52
<i>Воровка Маргарита Іванівна</i>	
ЩОДО ГЕНДЕРНОЇ НЕРІВНОСТІ В СИСТЕМІ ОСВІТИ УКРАЇНИ ..	55
<i>Врубель Ганна Федорівна</i>	
РОЗВИТОК ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА У СФЕРІ ДИРИГЕНТСЬКО-ХОРОВОЇ ПІДГОТОВКИ	59
<i>Гаврик Олена Анатоліївна</i>	
ФОРМУВАННЯ ЕКОЛОГІЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ В КОНТЕКСТІ ІДЕЙ НОВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ	63
<i>Гараєв Віктор Володимирович</i> <i>Довгий Ілля Олександрович</i> <i>Окса Микола Миколайович</i>	
КОМПЕТЕНТІСНИЙ ПІДХІД ДО ІНТЕГРОВАНОГО НАВЧАННЯ У ФОРМУВАННІ ЦІННОСТЕЙ В ДОСВІДІ А. С. МАКАРЕНКА.....	66

<i>Гарачук Тетяна Володимирівна</i> ОСОБЛИВОСТІ РОБОТИ З МАТЕМАТИЧНО ЗДІБНИМИ УЧНЯМИ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ	70
<i>Георгадзе Тетяна Олександрівна</i> ФОРМУВАННЯ СІМЕЙНИХ ЦІННОСТЕЙ В РАМКАХ СТАНОВЛЕННЯ НОВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ	73
<i>Германова Діана Олегівна</i> ФОРМУВАННЯ ЦІННІСНОГО СТАВЛЕННЯ ДО МУЗИЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ У МОЛОДШИХ ПІДЛІТКІВ	76
<i>Глебова Наталя Іванівна</i> СОЦІАЛЬНА КОМПЕТЕНТНІСТЬ ЯК ЧИННИК СУБ'ЄКТНОГО РОЗВИТКУ ОСОБИСТОСТІ ФАХІВЦЯ У ПРОЦЕСІ ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ	78
<i>Гнатів Олена Вікторівна</i> ОСОБИСТІСНО ОРІЄНТОВАНЕ НАВЧАННЯ В УМОВАХ РЕАЛІЗАЦІЇ КОНЦЕПЦІЇ НОВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ	81
<i>Грiтченко Тетяна Якiвна</i> АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ФОРМУВАННЯ ІННОВАЦІЙНОЇ КУЛЬТУРИ МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ.....	83
<i>Гудзь Віктор Васильович</i> <i>Ситник Олександр Миколайович</i> <i>Таравська Яна Володимирівна</i> ФОРМУВАННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ СВІДОМОСТІ ТА ПАТРІОТИЗМУ СТУДЕНТСТВА В ПРОЦЕСІ НАВЧАННЯ ІСТОРІЇ УКРАЇНИ В МЕЛІТОПОЛЬСЬКОМУ ДЕРЖАВНОМУ УНІВЕРСИТЕТІ ІМЕНІ БОГДАНА ХМЕЛЬНИЦЬКОГО.....	86
<i>Гурова Тетяна Юрійівна</i> <i>Гуров Сергій Юрійович</i> <i>Рябуха Тетяна Валеріївна</i> МЕТОДИЧНІ ЗАСАДИ НАВЧАННЯ ФОНЕТИКИ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ СТУДЕНТІВ-ФІЛОЛОГІВ ЗА ДОПОМОГОЮ ОСВІТНІХ ІНТЕРНЕТ-РЕСУРСІВ	89
<i>Денисенко Надія Валеріївна</i> <i>Мілько Наталія Євгеніївна</i> ФОРМУВАННЯ КОМУНІКАТИВНО – ДІАЛОГІЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ - ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ.....	93

<i>Добровольська Лариса Пантеліївна</i> <i>Третьякова Ірина Сергіївна</i> РОЛЬ ВЧИТЕЛЯ У СТВОРЕННІ ТОЛЕРАНТНОГО ОСВІТНЬОГО СЕРЕДОВИЩА В УМОВАХ ІНКЛЮЗИВНОГО КЛАСУ	96
<i>Дубяга Світлана Миколаївна</i> <i>Дмитрієнко Ірина Петрівна</i> ФОРМУВАННЯ ОРФОГРАФІЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ УЧНІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ	99
<i>Дубяга Світлана Миколаївна</i> <i>Протас Вікторія Володимирівна</i> КОМПЛЕКСНИЙ ПІДХІД ДО ВИВЧЕННЯ СЛОВА НА УРОКАХ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ В ПОЧАТКОВИХ КЛАСАХ	102
<i>Дубяга Світлана Миколаївна</i> <i>Дубяга Владислава Ігорівна</i> ВИКОРИСТАННЯ ІКТ У НАВЧАННІ ДІТЕЙ МОЛОДШОГО ШКІЛЬНОГО ВІКУ З ВАДАМИ СЛУХУ	107
<i>Єр'юміна Лілія Євгенівна</i> «НАВЧИТИСЯ ВЧИТИСЯ» ЯК ПРОВІДНА ІДЕЯ НОВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ	110
<i>Жиряков Олександр Юрійович</i> <i>Замуруйцев Олексій Вікторович</i> <i>Пачева Валентина Миколаївна</i> МЕТОДИКА ОРГАНІЗАЦІЇ І ПРОВЕДЕННЯ ОЦІНЮВАННЯ ДОСЯГНЕНЬ УЧНІВ 10 КЛАСІВ НА УРОКАХ ІСТОРІЇ	112
<i>Журавльова Лариса Станіславівна</i> ПРОБЛЕМА ЛОГОКОМПЕТЕНТНОСТІ ВЧИТЕЛІВ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ В АСПЕКТІ КОРЕКЦІЙНОЇ РОБОТИ З МОЛОДШИМИ ШКОЛЯРАМИ	115
<i>Забавляєва Тетяна Анатоліївна</i> <i>Пюрко Владислав Євгенович</i> ОРГАНІЗАЦІЯ НАВЧАЛЬНО-ВИХОВНОГО ПРОЦЕСУ НА ЗАСАДАХ ПЕДАГОГІКИ ПАРТНЕРСТВА В УМОВАХ РЕАЛІЗАЦІЇ КОНЦЕПЦІЇ НОВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ	119

<i>Заїчко Антоніна Сергіївна</i> ВИКОРИСТАННЯ СУЧАСНИХ МЕДІА-ТЕХНОЛОГІЙ ПЕДАГОГІЧНОЇ БІБЛІОТЕРАПІЇ У ПІДГОТОВЦІ МАЙБУТНІХ ВЧИТЕЛІВ-ТЕРАПЕВТІВ ПОЧАТКОВОЇ ЛАНКИ ОСВІТИ	121
<i>Зубцова Юлія Євгенівна</i> СТВОРЕННЯ ВИХОВНОГО ПРОСТОРУ В ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ.....	124
<i>Іванова Валентина Михайлівна</i> <i>Непша Олександр Вікторович</i> <i>Сапун Тетяна Олександрівна</i> ЕЛЕМЕНТИ ГЕОЛОГІЇ В ШКІЛЬНИХ КУРСАХ ПРИРОДОЗНАВСТВА ТА ГЕОГРАФІЇ.....	126
<i>Канарова Ольга Вікторівна</i> ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ В УМОВАХ РЕФОРМУВАННЯ УКРАЇНСЬКОЇ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ	130
<i>Карпова Оксана Василівна</i> ЗНАЧЕННЯ УЧІННЯ Я. А. КОМЕНСЬКОГО ПРО ЗДОРОВИЙ СПОСІБ ЖИТТЯ В УМОВАХ НОВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ.....	132
<i>Коваль Оксана Володимирівна</i> <i>Федюніна Олена Ігорівна</i> ЗАСОБИ ТРАНСФОРМАЦІЇ СТІЙКИХ СЛОВОСПОЛУЧЕНЬ У ХУДОЖНІХ ТВОРАХ	135
<i>Коноваленко Татяна Васильевна</i> <i>Насалевич Тамара Васильевна</i> НОВЫЕ ИТ ТЕХНОЛОГИИ В ОБУЧЕНИИ АНГЛИЙСКОМУ ЯЗЫКУ	137
<i>Конох Анатолій Петрович</i> <i>Карабанов Євген Олексійович</i> ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ПРОФЕСІЙНО-ПРИКЛАДНОЇ ФІЗИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ У ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ	140
<i>Коробченко Ангеліна Анатоліївна</i> <i>Головкова Марина Михайлівна</i> КОМПЕТЕНТІСНИЙ ПІДХІД ДО ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ НОВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ.....	143

Котлярова Вікторія Юрійвна
Ткач Марина Валеріївна
ПРО ОСОБЛИВОСТІ НАВЧАННЯ ДРУГОЇ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ 147

Котова Ліна Миколаївна
**ОПТИМАЛЬНА МІРА ЗБУДЖЕННЯ ЯК ОСНОВА
РЕЗУЛЬТАТИВНОСТІ СЦЕНІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ МАЙБУТНІХ
УЧИТЕЛІВ МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА 149**

Котова Олена Володимирівна
Суханова Ганна Петрівна
Ушаков Віктор Станіславович
**СПОРТИВНІ ІГРИ ЯК ОПТИМАЛЬНЕ СЕРЕДОВИЩЕ
РОЗВИТКУ ПРОФЕСІЙНО ВАЖЛИВИХ ЯКОСТЕЙ
СТУДЕНТІВ ВНЗ В ПРОЦЕСІ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ 152**

Кошелев Олександр Іванович
Копилова Тетяна Валеріївна
Кошелев Василь Олександрович
Сімінко Ангеліна Вікторівна
**АКТИВІЗАЦІЯ НАВЧАЛЬНО-ПІЗНАВАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ
УЧНІВ 9 КЛАСУ НА УРОКАХ БІОЛОГІЇ
В СУЧАСНІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ШКОЛІ 155**

Курносова Катерина Віталіївна
**РОЗВИТОК МОРАЛЬНОГО ВИХОВАННЯ ОСОБИСТОСТІ
В УМОВАХ РЕАЛІЗАЦІЇ КОНЦЕПЦІЇ НОВОЇ
УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ 159**

Логвіна-Бик Тетяна Анатоліївна
Бик Наталя Володимирівна
ПРОБЛЕМИ РЕАЛІЗАЦІЇ КОМПЕТЕНТІСНОГО ПІДХОДУ 161

Максимов Олександр Сергійович
ПРИСЛУХАЮЧИСЬ ДО МЕНДЕЛЄЄВА 165

Мільчев Володимир Іванович
Пачев Сергій Іванович
**ФАХОВИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ З ДИСЦИПЛІН
ІСТОРИКО-ДЖЕРЕЛОЗНАВЧОГО ЦИКЛУ 167**

Мільчевська Ганна Сергіївна
**ДІЯЛЬНІСТЬ СОЦІАЛЬНОГО ПЕДАГОГА В УМОВАХ НОВОЇ
УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ 170**

<i>Мелаш Валентина Дмитрівна</i> <i>Щербак Ірина Вікторівна</i> ФОРМУВАННЯ ПРИРОДОЗНАВЧОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ У ДІТЕЙ МОЛОДШОГО ШКІЛЬНОГО ВІКУ ІЗ ЗАТРИМКОЮ ПСИХІЧНОГО РОЗВИТКУ	172
<i>Мержева Лариса Федорівна</i> СУТНІСТЬ АРТИСТИЗМУ МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА В ПРОЦЕСІ ХОРОВОЇ ПІДГОТОВКИ	174
<i>Меркулова Наталя Володимирівна</i> НАУКОВО-МЕТОДИЧНИЙ СУПРОВІД ФАХОВОЇ ПІДГОТОВКИ ТЬЮТОРІВ	177
<i>Моренко Ольга Миколаївна</i> ПЕДАГОГІЧНІ ІННОВАЦІЇ НА ШЛЯХУ ДО ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ОСВІТЯН	179
<i>Озерова Тетяна Ярославівна</i> РОЗБУДОВА НОВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ НА ЗАСАДАХ ІНКЛЮЗИВНОЇ ОСВІТИ (ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ АСПЕКТ	182
<i>Окольнича Тетяна Володимирівна</i> СОЦІАЛІЗАЦІЯ МОЛОДІ В СХІДНОСЛОВ'ЯНСЬКОМУ СУСПІЛЬСТВІ (XIX – ПОЧАТОК XX СТОЛІТТЯ)	187
<i>Павленко Анатолій Іванович</i> КОМПЕТЕНТІСНИЙ ПІДХІД У СУЧАСНІЙ ОСВІТІ: ГЕНЕЗА, РЕАЛІЇ, ПЕРСПЕКТИВИ	190
<i>Подпльота Світлана Володимирівна</i> ТЬЮТОРСЬКА ПОЗИЦІЯ ВЧИТЕЛЯ ЯК ІННОВАЦІЙНИЙ РЕСУРС НОВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ	192
<i>Попадич Олена Олександрівна</i> <i>Староста Володимир Іванович</i> МЕТОДИ ТРАДИЦІЙНОГО ТА ІНТЕРАКТИВНОГО НАВЧАННЯ ...	195
<i>Попелешко Юлія Іванівна</i> ПРОБЛЕМА ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІОНАЛІЗМУ ВЧИТЕЛЯ НОВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ	199

<i>Прокоф'єва Олеся Олексіївна</i> <i>Аносова Дарія Іванівна</i>	
ПСИХОЛОГІЧНІ ДЕТЕРМІНАНТИ РОЗВИТКУ АДАПТАЦІЙНИХ МОЖЛИВОСТЕЙ СТУДЕНТСЬКОЇ МОЛОДИ	202
<i>Прохорова Лариса Анатоліївна</i> <i>Зав'ялова Тетяна Василівна</i> <i>Непша Олександр Вікторович</i>	
ДЕЯКІ ПРИЙОМИ ТА МЕТОДИ ВИВЧЕННЯ МІНЕРАЛЬНИХ РЕСУРСІВ В ШКОЛІ.....	205
<i>Пишенична Наталія Сергіївна</i>	
ХІМІЧНИЙ КОМПОНЕНТ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ ЯК ЗАПОРУКА РЕАЛІЗАЦІЇ КОНЦЕПЦІЇ НУШ	209
<i>Пюрко Ольга Євгенівна</i> <i>Подорожний Сергій Миколайович</i> <i>Туровцева Наталя Миколаївна</i>	
РОЛЬ УНІВЕРСИТЕТУ ЯК СКЛАДОВОЇ ЛАНКИ ВЗАЄМОЗВ'ЯЗКУ ЗІ СТЕЙКХОЛДЕРАМИ В ГАЛУЗІ ОСВІТИ.....	212
<i>Работа Катерина Віталіївна</i>	
ОСОБИСТІСНО-ПРОФЕСІЙНИЙ РОЗВИТОК ВЧИТЕЛЯ В УМОВАХ РЕАЛІЗАЦІЇ КОНЦЕПЦІЇ НОВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ ДЛЯ УСПІШНОГО ГРОМАДЯНСЬКОГО ВИХОВАННЯ УЧНІВ	214
<i>Рішкевич Ольга Вікторівна</i>	
ТЕОРЕТИЧЕСКИЕ АСПЕКТЫ ПРОБЛЕМЫ ХУДОЖЕСТВЕННО-ЭСТЕТИЧЕСКОГО РАЗВИТИЯ ЛИЧНОСТИ БУДУЩИХ УЧИТЕЛЕЙ ХОРЕОГРАФИИ СРЕДСТВАМИ НАРОДНОГО ТАНЦА	218
<i>Рябуха Тетяна Валеріївна</i> <i>Гостіщева Наталя Олексіївна</i> <i>Харченко Тетяна Іванівна</i>	
ВИКОРИСТАННЯ ВІДЕОМАТЕРІАЛІВ ЯК ЗАСОБУ ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ ІНШОМОВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ СТУДЕНТІВ.....	222

<i>Сергієнко Альона Миколаївна</i> <i>Герасименко Людмила Миколаївна</i> КОМАНДНИЙ ПІДХІД У СУПРОВОДІ ДИТИНИ З ОСОБЛИВИМИ ПОТРЕБАМИ В ІНКЛЮЗИВНОМУ ЗАКЛАДІ ОСВІТИ	225
<i>Солонська Альона Артурівна</i> ДИТИ З ОСОБЛИВИМИ ОСВІТНИМИ ПОТРЕБАМИ В ЗАГАЛЬНООСВІТНЬОМУ ПРОСТОРІ	228
<i>Староста Володимир Іванович</i> <i>Кемінь Інна Андріївна</i> ПІДХОДИ ДОСЛІДНИКІВ ДО ВИЗНАЧЕННЯ ПОНЯТЬ «САМООСВІТА», «САМООСВІТНЯ ДІЯЛЬНІСТЬ»	230
<i>Старшова Світлана Костянтинівна</i> <i>Куркуріна Людмила Григорівна</i> <i>Варениченко Анастасія Борисівна</i> ПРОЕКТНА ДІЯЛЬНІСТЬ УЧНІВ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ, ЯК РЕАЛІЗАЦІЯ КОМПЕТЕНТНІСНОГО ПІДХОДУ У РАМКАХ СТАНОВЛЕННЯ НОВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ	234
<i>Сташук Ольга Олександрівна</i> ЗАХИСНА ФУНКЦІЯ СОЦІАЛЬНОГО ПЕДАГОГА ЗАКЛАДУ РАНЬОЇ СОЦІАЛЬНОЇ РЕАБІЛІТАЦІЇ	236
<i>Стрілець Олена Володимирівна</i> <i>Гончар Тетяна</i> КОНТРОЛЬНО-ОЦІННА ДІЯЛЬНІСТЬ НА УРОКАХ МАТЕМАТИКИ В ОСНОВНІЙ ШКОЛІ	240
<i>Стуліна Жанна Миколаївна</i> КОМПЕТЕНТНІСНИЙ ПІДХІД У РАМКАХ У СТАНОВЛЕННЯ НОВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ	244
<i>Таблер Тетяна Іванівна</i> ВПРОВАДЖЕННЯ ІНТЕРАКТИВНИХ МЕТОДІВ НА УРОКАХ МАТЕМАТИКИ В НОВІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ШКОЛІ	247
<i>Тіга Світлана Анатоліївна</i> ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ НА СУЧАСНОМУ УРОЦІ УКРАЇНСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ	249

<i>Ткаченко Анастасія Володимирівна</i> ВПРОВАДЖЕННЯ ЗАВДАНЬ З ФОРМУВАННЯ ДИЗАЙНЕРСЬКОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ОБРАЗОТВОРЧОГО МИСТЕЦТВА	253
<i>Халіман Ігор Олексійович</i> <i>Федюшко Марина Петрівна</i> ІНТЕГРАЦІЯ МЕТОДІВ СИСТЕМНОГО АНАЛІЗУ, МОДЕЛЮВАННЯ ТА ПРОЕКТІВ ЯК МЕТОДОЛОГІЧНА ОСНОВА ЯКІСНОГО НАВЧАННЯ У НОВІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ШКОЛІ	256
<i>Харченко Юлія Тлеубеківна</i> ПРОФЕСІЙНО-ПЕДАГОГІЧНА КУЛЬТУРА КОНЦЕРТМЕЙСТЕРА ВИЩОГО НАВЧАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ: КОМПОНЕНТИ, РІВНІ СФОРМОВАНOSTІ	259
<i>Червоненко Катерина Сергіївна</i> СОЦІАЛЬНИЙ ПРАЦІВНИК У НОВІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ШКОЛІ	262
<i>Червонська Лілія Миколаївна</i> КОМПЕТЕНТІСНИЙ ПІДХІД ЯК ОСНОВА ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ ХОРЕОГРАФІЇ В УМОВАХ СУЧАСНОЇ ВИЩОЇ ШКОЛИ	264
<i>Черняк Євгенія Борисівна</i> <i>Йоркіна Надія Володимирівна</i> ПЕРСПЕКТИВИ МУЗИЧНОГО РОЗВИТКУ ДІТЕЙ-АУТИСТІВ ТА ЇХ АДАПТАЦІЯ У СУЧАСНОМУ ОСВІТНЬОМУ ПРОСТОРІ	268
<i>Чорна Вікторія Володимирівна</i> <i>Яковенко Ірина Олександрівна</i> ЛОГОПЕДИЧНА РОБОТА ПРИ ЗАГАЛЬНОМУ НЕДОРОЗВИТКУ МОВЛЕННЯ ЯК ВАЖЛИВИЙ ЧИННИК СОЦІАЛЬНОГО РОЗВИТКУ ДИТИНИ	270
<i>Царькова Ольга Вікторівна</i> <i>Аносова Дарія Іванівна</i> ОСОБЛИВОСТІ ПСИХОЛОГІЧНОГО СУПРОВОДУ ДІТЕЙ З РАННІМ ДИТЯЧИМ АУТИЗМОМ ТА ПСИХОЛОГІЧНА ДОПОМОГА ЇХ БАТЬКАМ	272

<i>Шаповалова Тетяна Григорівна</i> ПРОБЛЕМИ РЕАЛІЗАЦІЇ ЗДОРОВ'ЯЗБЕРЕЖУВАЛЬНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ВЧИТЕЛІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ У ВІДПОВІДНОСТІ ДО НОВОГО СТАНДАРТУ	276
<i>Шарова Тетяна Михайлівна</i> <i>Шаров Сергій Володимирович</i> ГРОМАДЯНСЬКА КОМПЕТЕНТНІСТЬ ЯК НЕОБХІДНА УМОВА РОЗВИТКУ ДЕМОКРАТИЧНОГО СУСПІЛЬСТВА	280
<i>Шевчук Тетяна Олександрівна</i> ВИМОГИ ДО ПІДГОТОВКИ ВЧИТЕЛЯ ХІМІЇ В УМОВАХ РЕФОРМ СУЧАСНОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ.....	283
<i>Шкода Наталія Анатоліївна</i> <i>Полякова Лариса Іванівна</i> <i>Крилова Алла Миколаївна</i> КООПЕРАТИВНЕ НАВЧАННЯ НА УРОКАХ ІСТОРІЇ.....	286

209]. Всі результати експериментальних досліджень, їх інтерпретація, висновки і виявлені закономірності ще в лабораторіях будуть одразу повідомлятися на лекціях майбутнім учителям. Зміст конспектів лекцій відбиває квінтесенцію наукової думки. І вже під час підготовки до своїх уроків випускники педагогічного інституту зможуть скорегувати засвоєнні наукові знання згідно теми і доповнити та удосконалити методичні прийоми і способи навчання і виховання школярів.

Література

1. Менделеев Д. И. Соч. Т. XXIII. Л. М.: Изд-во АН СССР, 1952. 358 с.

ВИКОРИСТАННЯ ПОРІВНЯЛЬНИХ МЕТОДІВ ПРИ ФОРМУВАННІ ФАХОВИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ З ДИСЦИПЛІН ІСТОРИКО- ДЖЕРЕЛОЗНАВЧОГО ЦИКЛУ

Мільчев Володимир Іванович

доктор історичних наук, професор,

декан історичного факультету

ДВНЗ «Запорізький національний університет, м. Запоріжжя»

Пачев Сергій Іванович

кандидат історичних наук, доцент,

заступник декана природничо-географічного факультету,

Мелітопольський державний педагогічний університет

імені Богдана Хмельницького, м. Мелітополь

Анотація. Стаття присвячена проблемі формування фахових компетентностей з дисциплін історико-джерелознавчого циклу. Робиться висновок, що застосування компаративного підходу значно розширює можливості вивчення властивостей історичних джерел при підготовці студентів, що навчаються за спеціальностями «Історія та археологія» і «Середня освіта (Історія)».

Ключові слова: джерелознавство, фахові компетентності, порівняльні методи, історія та археологія

Формування україноцентричних засад світогляду громадян України у сучасних умовах можна віднести до нагальних проблем суспільства, яку мають вирішувати, між іншим, і викладачі історії. Оновлення та поповнення їхнього кадрового складу відбувається шляхом підготовки студентів за спеціальностями «014.03 Середня освіта (Історія)» та «032 Історія та археологія». Вміння відшукувати та аналізувати історичні джерела, створювати на їх основі історичний наратив – від дидактичного до академічного включно – має вважатися найважливішою ознакою добре підготовленого історика.

З цією метою, починаючи вже з першого (бакалаврського) і продовжуючи другим (магістерським) рівнями, формування низки фахових компетентностей покладено на дисципліни історико-джерелознавчого циклу.

Зокрема, згідно із типовими проектами стандартів спеціальності «032», від фахівців-істориків вимагається: 1) знати і вміти опрацьовувати наукові та інформаційні джерела за допомогою інформаційно-пошукових інструментів, які, по суті, є джерелами «вторинного порядку» (тобто такими, які в стислому, екстрактному вигляді переповідають зміст першоджерел): бібліографічні довідники, путівники до архівів фондів та їх описи; 2) за допомогою науково-довідкового апарату виявляти, а потім атрибутувати та класифікувати документи, етнографічні матеріали, музейні експонати, археологічні артефакти тощо; 3) володіти різноманітними методами виявлення та опрацювання історичних першоджерел, зокрема, за допомогою інструментарію спеціальних історичних дисциплін; 4) знати правила археографічної, архівної та музейної роботи [2; 3].

Як не важко побачити, в основі формування цих компетентностей лежать головні методи джерелознавства – аналіз і синтез, які є, водночас, й базовими загальнонауковими методами. Джерелознавчий аналіз має на меті показати твір (текст) як історичне явище. Джерелознавчий синтез, орієнтуючи дослідника на відтворення цілісності історичного джерела як явища культури, відкриває можливість широких порівняльних досліджень у площині вивчення подібності явищ культури різних епох і країн.

Для історика особливо важливим прийомом засвоєння та подальшої передачі інформації про минуле є структуралізм, орієнтований на дослідження стійких системних відносин. Саме через це у формуванні компетентностей майбутніх істориків важливу роль відіграє оволодіння повним комплексом методів, серед яких не останню роль відіграють методи порівняльні (компаративні), які дозволяють відкривати сутність явищ, що досліджуються, і за схожістю, і за розбіжністю їх властивостей, виявляючи спільне, особливе та окреме [1, с. 186–187]. Серед порівняльних методів найбільш вживаними є: зіставний – просте порівняння шляхом демонстрації різної суті об'єктів; типологічний – пояснення подібностей / відмінностей порівнюваних об'єктів, явищ чи подій аналогічними або протилежними умовами генези та розвитку; генетичний – з'ясування близькості, чи навпаки, віддаленості явищ і т.п. спільністю походження (або ж відсутністю такого); контактологічний – аргументування наявності подібностей / відмінностей через рецепцію та взаємовпливи досліджуваних об'єктів.

Сучасна історична наука ставить перед джерелознавством нові вимоги, змушує шукати нові підходи, що відкривають широкі можливості для застосування порівняльних методів, перш за все, у вивченні видових особливостей джерел, їх типології та цінності для справи пізнання минулого. Для цього цілком логічним є прищеплення студентам-історикам практичних навичок зіставлення реально існуючих джерел як об'єктів культури, що є доступними для критичного дослідження. Це значно розширює можливості порівняльного аналізу документів одного виду (наприклад, актових документів або епістолярних джерел тощо), створених у різні епохи або у різному культурному середовищі. При компаративному підході вивчення властивостей джерел розширює можливості дослідників у датуванні та

уточненні даних про етапи розвитку суспільства. Класичний приклад – розквіт козацького літописання та поширення мемуарного жанру на теренах Гетьманщини наприкінці XVII – у першій половині XVIII ст. як вияв модернізації суспільних відносин та емансипації інтелектуального життя.

Епістемологічна ситуація гуманітарного знання розглядається перш за все з позицій феноменології. У центрі уваги опиняються взаємодії елементів в системах і в зв'язку з цим розробляються можливості інтерпретації системних якостей. Фрагменти реальності виступають при такому підході не як емпіричні дані, але як феномен культури, а сама культура – як сукупність знакових систем. Метод джерелознавства виступає при цьому як метод компаративного дослідження культур – української, польської, російської, турецької тощо, їх протистояння та взаємодії.

Очевидно, видова класифікація джерел не може бути проведена до кінця послідовно: низка джерел, і до того ж, особливо цікавих, може опинитися поза межами видової групи або покласти початок утворенню нового виду, що матиме тенденцію до подальшого розвитку. У той же час існує багато стабільних видів джерел, які налічують сотні і тисячі документів. Завдання теоретичного джерелознавства полягає не в тому, щоб звести всі наявні джерела до певної кількості видових груп. Важливо виявити найбільш типові, масові видові комплекси, перспективні в застосуванні до них загальних методів угруповання, аналізу, узагальнення, компаративних підходів. Вивчення видових властивостей – це один із шляхів вивчення об'єктивних властивостей історичних джерел, які формувалися в процесі їх створення. Порівняння властивостей дозволяє урізноманітнити методіку на базі загальних методологічних принципів теоретичного джерелознавства.

Обов'язковою умовою успішного засвоєння студентами-істориками необхідних компетентностей має бути розуміння ними того факту, що застосування компаративного методу очевидним чином пов'язане з найактуальнішими проблемами сучасного гуманітарного знання. Це стосується, перш за все, переходу від практик створення європоцентричної моделі світової історії до глобальної багатополусної картини минулого. Звичайно, українському вектору світової історії має бути відведено важливе місце.

У цьому ж ряду стоїть і проблема вивчення цілісного феномена людини (культурно-філософська й соціальна антропологія) і інтеграції гуманітарного та природничо-наукового знання заради досягнення єдності наукового знання – без розподілу на гуманітарну та натуралістичну складову. Особливо виправданим такий підхід є у випадку із студіюванням історії голодоморів в Україні першої половини XX ст.

Література

1. Ковальченко И. Д. Методы исторического исследования / И. Д. Ковальченко; Отделение историко-филологических наук. 2-е изд., доп. М.: Наука, 2003. 486 с.

2. Стандарт вищої освіти України, перший (бакалаврський) рівень, Спеціальність 032 Історія та археологія (проект). [Електронний ресурс]. Режим доступу : <https://mon.gov.ua/ua/osvita/visha-osvita/naukovo-metodichna-rada-ministerstva-osviti-i-nauki-ukrayini/proekti-standartiv-vishoyi-osviti>

3. Стандарт вищої освіти України, другий (магістерський) рівень, Спеціальність 032 Історія та археологія (проект). [Електронний ресурс]. Режим доступу : <https://mon.gov.ua/ua/osvita/visha-osvita/naukovo-metodichna-rada-ministerstva-osviti-i-nauki-ukrayini/proekti-standartiv-vishoyi-osviti>

ДІЯЛЬНІСТЬ СОЦІАЛЬНОГО ПЕДАГОГА В УМОВАХ НОВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ

Мільчевська Ганна Сергіївна,

*кандидат педагогічних наук, старший викладач
Мелітопольський державний педагогічний університет
імені Богдана Хмельницького, м. Мелітополь*

Анотація: матеріали публікації висвітлюють один з важливих аспектів освітньої діяльності учнів, а саме взаємодію соціального педагога з батьками дітей. Автор розкриває сутність формального та неформального спілкування, акцентуючи увагу все ж таки на індивідуальних зустрічах. Акцентом є створення ряду можливостей проекту «Нової української школи», що дозволяють повноцінно реалізувати освітню діяльність.

Ключові слова: соціальний педагог, батьки учнів

Трансформація освітньої системи сьогодення є результат плідної діяльності вчених і водночас – довгоочікуваний з боку самих учнів та їх батьків. За матеріалами сайту Міністерства освіти і науки України «Метою діяльності психологічної служби в системі освіти є сприяння створенню умов для соціального та інтелектуального розвитку здобувачів освіти, охорони психічного здоров'я і надання психологічної допомоги (психологічної підтримки) всім учасникам освітнього процесу відповідно до цілей та завдань системи освіти» [1]. В контексті означеної проблематики нами буде розглянуто співпрацю соціального педагога школи з батьками або особами, які їх замінюють.

До основних шляхів співпраці з батьками належить залучення самих батьків до процесу навчання учнів (батьківські збори, батьківська кімната, індивідуальні зустрічі тощо).

У процесі освітньо-виховної діяльності виокремлюють два типи спілкування соціального педагога з батьками: формальне й неформальне. При цьому, важливим для усіх форм спілкування вважаємо саме активне слухання, оскільки під час неформального спілкування не завжди вдається приділити проблемі належної уваги. Але більш плідною вважатиметься окрема зустріч соціального педагога з батьками дітей, в такому випадку спілкування набуває формального характеру.